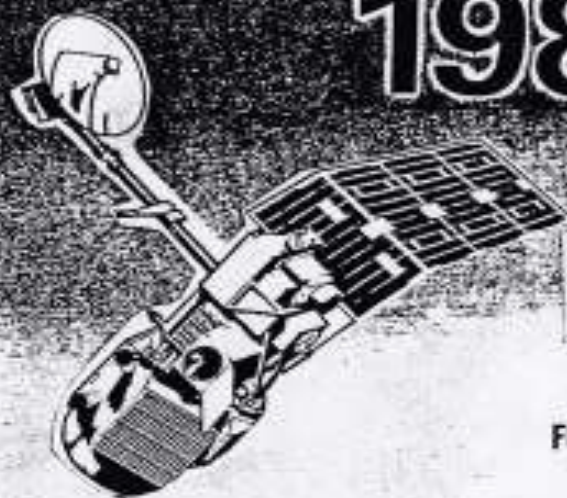

1989

8.

műhely

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
FÖLDRAJZTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZET
BUDAPEST

A KÖRNYEZETMINŐSÍTŐ ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
OSZTÁLY TANULMÁNSOROZATA

Tózsá István
Sárospataki „tengerszemek”

CÍM: BUDAPEST VI.
NÉPKÖZTÁRSASÁG
ÚTJA 62.
1388 PF.64

TELEFON: 116-838
TELEX : (22)6413

IGAZGATÓ

DR. PÉCSI MÁRTON

AZ MTA RENDES TAGJA

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

DR. GALAMBOS JÓZSEF

DR. KOVÁCS ZOLTÁN

DR. TÓZSA ISTVÁN

TECHNIKAI SZERKESZTŐ

SZABÓ JENŐNÉ

SÁROSPATAKI "TENGERSZEMEK"

DR. TÓZSA ISTVÁN

Magyarországon számos természeti érték, kincs jövője — jelenlegi helyzetük alapján — az elpusztulás. Ilyenek a felhagyott kő- és kavicsbányák fejteiseiben kialakuló bányatavak is. Ezek a helyi, sőt kiemelkedő szépségük miatt esetenként az országos, vagy a nemzetközi idegenforgalom rekreációs célú objektumaivá válhatnának. Tulajdonformájukon kellene változtatni ahhoz, hogy ez így lehessen, egyszersmind természetvédelmük is biztosítva legyen. A hivatalos természetvédelem ugyanis eszköz- és feltételrendszere híján még a jelentős, védetté nyilvánított objektumok megóvására sem képes. A bányatavak sorsa — különösen a talajvizeseké — az elszennyeződés. A két sárospataki "tengerszem" feltűnő természeti szépsége, nem talajvizes vízkészlete és az egyik legdinamikusabban fejlődő, újra felvirágzó történelmi városunk szomszédsága miatt érdemel különös figyelmet. Vajon egy dinamikusan fejlődő központ vonzáskörzetében sem kerülhetik el sorsukat ezek a bányatavak?

PROBLÉMAFELVETÉS

Országsszerte — így Sárospatak környékén is — olyan, a társadalom által elvileg hasznosítható természeti és kulturtörténelmi értékek várják végső, a nem túl távoli jövőben bekövetkező pusztulásukat, mint pl. vadregényes várromok /Szádvár, Dédes, Füzér, Regéc / és elvileg szigorúan védett területek /bükki őserdő, Keleméri tőzegmohaláp, Telkibányai jégbarlang, Hámori - tó/ — hogy csak Borsod - Abaúj - Zemplén megyében maradjunk a példákkal. A kevésbé híres, esetleg névtelen, gyakorlatilag gazdátlan objektumok

sorsa még reménytelenebb. Mert sajnos az állami tulajdonforma védelmének hiánya az egyre gyakrabban szajkózott "jelenlegi gazdasági helyzetben" gazdátlaná teszi természeti értékeinket. Ilyen értékek pl. a felhagyott bányaművelések helyén — a természet öntörvényű rekultivációjának gyakori eredményei —, a bányatavak. A dinamikus fejlődésnek indult, újra felvirágozni látszó Sárospatak közvetlen környékén két olyan bányató is van, amely csodálatos mikrokörnyezetével a város lakosságának rekreációs lehetőségeit bővíthetné, a helyi idegenforgalom vonzását növelhetné. Azért a feltételes mód, mert e tengerszemként emlegetett objektumok — bár elvileg a Városi Tanács kezelésében állnak — gyakorlatilag gazdátlanok, a degradálódás, az elpusztulás útjára kerültek.

CÉL

E rövid tanulmány célja, hogy természeti környezetünk védelmében képet adjon e tavak múltjáról, jelenéről, felvázolja megmentésük és hasznosításuk egyik lehetséges módját, felhívja a helyi vezetés figyelmét ezekre az objektumokra, s ennek analógiáján más, hasonlóan kallódó természeti értékek megmentésére is gondolatot ébresszen; ne csak Sárospatakon, — országszerte. Céлом továbbá annak demonstrálása, hogy a modern földrajztudomány feladatait a társadalmi igényeknek megfelelően egyre inkább a természetvédelem, a környezetszennyezés, a környezetgazdálkodás, a geopolitika tárgykörében keresi.

A " TENGERSZEMEK "

If thou couldst, doctor, cast the water of my land, find her disease — Ha tudod, doktor, vizsgálj meg az ország vizét és találd meg a betegségét — írja Shakespeare a Machbet V. felvonásának III. jelenetében. A " water " szó második jelentése " vizelet ", s mivel a " cast " ige csak urológiai szakszóként jelenti, hogy " vizsgálni", nem kétséges, hogy a

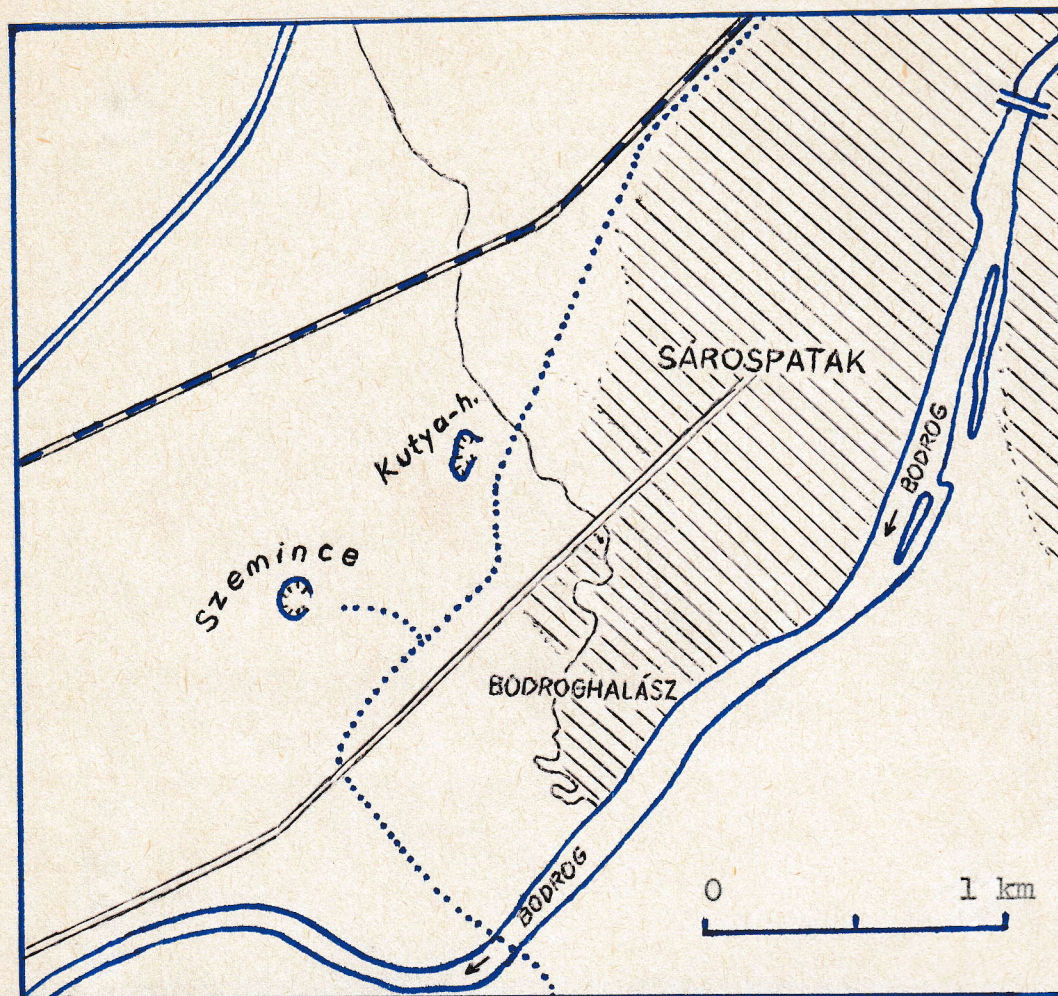
drámaíró milyen értelemben használta. Sajnos, a középkori mondat ezzel együtt is illik hazai talaj - és állóvízeinkre, hiszen kétségbeejtően szennyezett és elhanyagolt állapotuk már nem is vízre emlékeztet; ennek végső oka pedig valóban az ország gazdaságának a " betegségében " keresendő.

A KUTYA - HEGYI TÓ / Sárospatak külterület, 0734 hrsz /

A Sárospatakhoz csatolt Bodroghalász határában, az egykori Bodrogközi - Hegyaljai kisvasút nyomvonala mellett két, környezetéből alig kiemelkedő domb található. Egyikük, a nyugatabbi, a Szemince - hegy.⁺ A másik, a sárospataki családiházak övezet egyre terjeszkedő építkezéseitől már csak kb. 100 m - re fekvő halmocska a Kutya - hegy. A 0.5 - 10 m vastag negyedkori takaróréteg /pleisztocén nyirok, agyag és lösz./ alatt mindkét hegyet a harmadkori vulkanizmus andezit kőzete építi fel. Kettős kiömlési szintű sztratovulkáni kúpokról van szó; az andezit összlet alatt riolit található. A Tortonai és Szarmata korú amfibolos piroxénandezit mellett a Szarmata korú andezittufa és agglomerátum mint utépítéshez, árvízvédelmi és vasúti töltések építéséhez kedvező anyag, a század elején kőbányákat vonzott a hegyekre. A Várszély testvérek 1917 - ben nyitottak kőbányát a Szemince - és a Kutya - hegyen; a Hitelbank Rt 1922 - ben bővítette, s 1933 - ban már évi 10 - 20 ezer m³ követ termeltek itt ki / Gulyás J. - Kántor M. 1933 /. A Szemince - hegyen ma is folyik a bányászat. Üzemeltetője az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. A Kutya-hegyi bányát azonban a 30-as években egy robbantás után olyan erővel öntötte el a víz, hogy még a gépek elszállítására sem volt lehetőség. A Szemince-hegyi bányáinak kutatása céljából a közelmúlt-

+

A Szemince /valamikor Szent Vince/- hegy a pataki diákok által valaha "Pityergő"- nek nevezett domb; nyugat felől erre vezetett az országút, s ide felérve pillantották meg a hazulról elkerülő kisdiákok Patak tornyait és az oskolát; valamint az Alma Máternek hátatfordító öregdiákok is innen vethettek a városra búcsúpillantást.

A Kutya-hegyi tó elhelyezkedése

ban földtani vizsgálatot folytattak /Kertész P. et al 1986/. Ennek analógiáján következtethetünk a szomszédos Kutya-hegy hidrogeológiai viszonyaira is. A környéken, az agyagos, negyedkori fedőrétegben a talajvíz jelentéktelen, a szivárgási tényező gyenge, a Kutya-hegy melletti Malom /vagy Radvány/- patak időszakos vízforrás. A kőzet repedéseit bontott, kaolinosodott agyag tölti ki. Nagyon valószínű tehát, hogy a Kutya-hegyi bányát elöntő víz nem talaj - hanem rétegvíz, amely egy vízzáró agyagréteg elrobbantásá-

val tört a bányaudvarba. Ezt igazolni látszik az a 60 cm-es színlő, amelyet a beszivárgó és csapadékvizek évszakos ingadozásai hoztak létre a bányaudvar nyugati falán; a víz minősége; hirtelen betörése; és viszonylag állandó mennyisége. A Kutya-hegyi tó legnagyobb vízmélysége: 10.1 m. Az egykori bányafalak átlagos magassága a vízszinttől 2-10 m. Mivel a Kutya-hegy alig emelkedik ki szántóföldes környezetéből, a Sárospatak felől érkezőket a hirtelen, mélyen alattuk kráter-szerűen feltűnő tó rendkívüli természeti szépségével bűvöli el. A meredek, sötét sziklával körülvett vízfelület, a kis nádas, a sűrű erdő, a közepén magasló kis dombbal valóban vadregényes, lenyűgöző szépségű, rejtett gyöngyszeme a sárospataki tájnak. A tó még a hetvenes években is kedvelt kirándulóhelye, sőt tiszta, mély vize miatt kedvelt-bár tiltott- fürdőhelye volt a környékelieknek és a pataki diákoknak.

A Kutya- hegyi tó

11/1

A Kutya- hegyi tó

Ma viszont Dante közismert szavai kínálkoznak a "kráter" felkereső, vállalkozó szellemű emberek szájába: *Lasciate ogni speranza voi ch'entrate* / Ki ide belépsz, hagyj fel minden reménnyel/. A tó melletti romos házban ugyanis példátlanul elhanyagolt körülmények között, változó létszámú cigány nemzetiség tanyázik. A tó keleti, sekélyebb vizű részét már elérte egy hatalmas, a legkülönbébb kommunális hulladékokból felépülő és vízbe omló szeméttelep. Jelenleg a tó a tanácstól kibérelt, privát "horgászvíz", de sorsát a belekerülő szemét, a helyi társadalom érdektelensége már meghatározta: elpusztul, elvész a város számára és valószínűleg a rétegvizet felelőtlenül és észrevétlenül szennyező— illegális szeméttlerakóhellyé "avanzsál". A tó kémiai és biológiai vízminőségének 1989 júliusában mért adatai:

Hatályos
egészségügyi határérték

Vízben oldott oxigéntartalom	8.8774 mg/l	min.: 4 mg/l
Nitrit szennyezettség	0.16 mg/l	max.: 0.3 mg/l
Coli bacilusok száma	0 egyed/ml	100/l /alig terhelt/
Összes algaszám	2.562 millió ind/l	max.: 1 millió ind/l
Kémhatás /pH/	7,7	min.: 6.5; max.: 8.5

Ezek az adatok rétegvíz jelenlétére utalnak, hiszen a környék talajvize a helyi mezőgazdálkodás mellékhatásaként magasabb nitrit tartalmú, kémhatása savasabb.

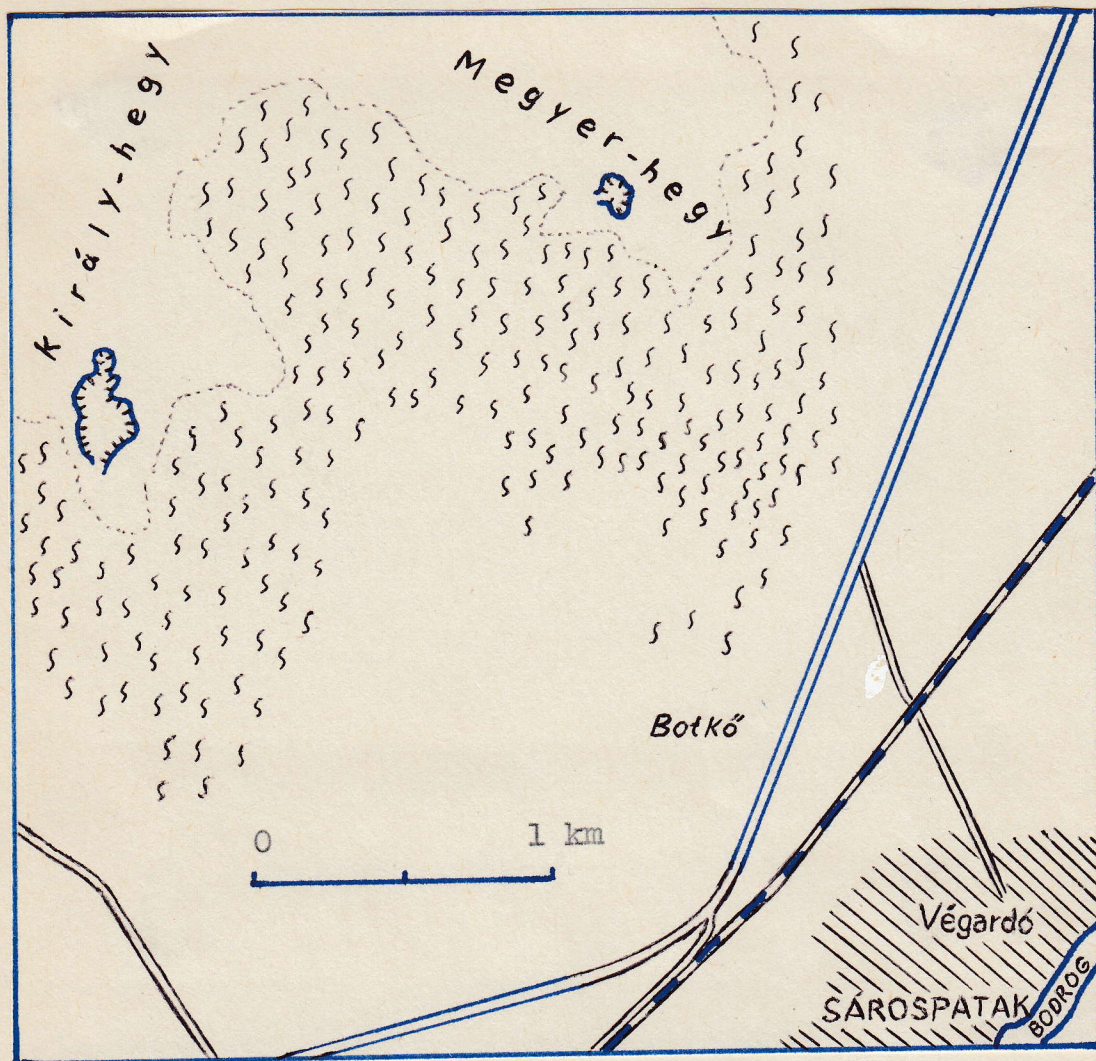
MEGYER-HEGYI TENGERSZEM /Sárospatak külterület 0878/2 hrsz/

Sárospataktól északra a Miocén korú vulkanizmus riolittufa kúpjai a 313 m magas Király- hegy és a 324 m magas Megyer- hegy. A hegyeket elbontott, horzsaköves riolittufa, hidrohematitos riolittufa, kovás riolittufa, valamint hidrokvarcit építi fel /Mátyás E.1985/.

A kvarcitot keménysége alkalmassá tette a malomkő gyártásra, így mind a Király-, mind a Megyer-hegyen malomkő bányákat nyitottak már a középkorban. A Megyer-hegyen egy céh bejegyzés tanúsága szerint a XV. században már működő kőbánya volt. Ennek fejtési gödrében alakult ki az a tó, melyet később tengerszemnek neveztek. A hegy geológiai fejlődéstörténetét Mátyás Ernő így foglalta össze:

" A Megyer-hegy nem más, mint a 12 millió évvel ezelőtti felsőszarmata vulkáni utóműködés egyik centruma. A működés karaktere valószínűleg kénes, tehát szolfatára jellegű volt. Az alsó tagozat valószínűleg még szubakvatikus körülmények között, tehát gejzírhez hasonló működés révén alakult ki. Az első tagozat terresztikus gáz, gázkilövések eredménye. A hidrotermális centrum körül kialakult elbontási zónák a mélység felé összeszűkülnek, ez azt jelenti, hogy a perifériás helyzetű, háromrétegű agyagásványos zónák kerülnek a nagyszilárdságú, repedezett, tehát vízáteresztő kovás fáciesek alá. Ezek és a horizontális településű bentonitos tufa, tufit rétegek zárják a csapadékvizeket, melyek felhalmozódásának eredménye a Megyer-hegyi tengerszem".

A tó kizárólagosan csapadékvizes eredetét nem támasztja alá az a tény, hogy a vízszintje állandó, színlők nem látszanak /korábban ugyan a szomszédos szőlők öntözése céljából vizének egy részét a bánya egykori bejáratán át csövekkel elvezették, de ez a gyakorlat-szerencsére- megszűnt/. A bányató víztömege is kizárttá teszi, hogy természetes vízutánpótlását csak a csapadék biztosítja. Hozzávetőleges víztömegét /3000 m³ /, állandó vízszintjét a tó felülete, az átlagos évi csapadék és a párolgás aránya nem fedezheti. Valószínűsíthető tehát egy helyi, kishozamú részvizes forrás jelenléte, melynek a felesleges vize a duzzadékony agyagásványöv fáciesei feletti repedéseken folyhat el, mivel a tengerszemnek látható túlfolyása nincs. A hegyaljai szőlőtáblák között a Megyer-hegy lankás lejtőin felkapaszkodó turistát szinte meglepetésként éri a táj arculatának hirtelen változása. A hegy mélyen kivájt, kráter-szerű belsejében a meredek, függőleges sziklafalakkal körülvett sötét vizű tó lenyűgöző látvány. Nem véletlen, hogy a " tengerszem " hosszú idő óta kedvelt kirándulóhelye Sárospatak közönségének. 1977 október 22-én megyei jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánították a tavat és közvetlen környezetét, alig több mint 1 hektárnyi erdős területet. Sajnos a rendelet nem képes megvédeni a tavat, melynek

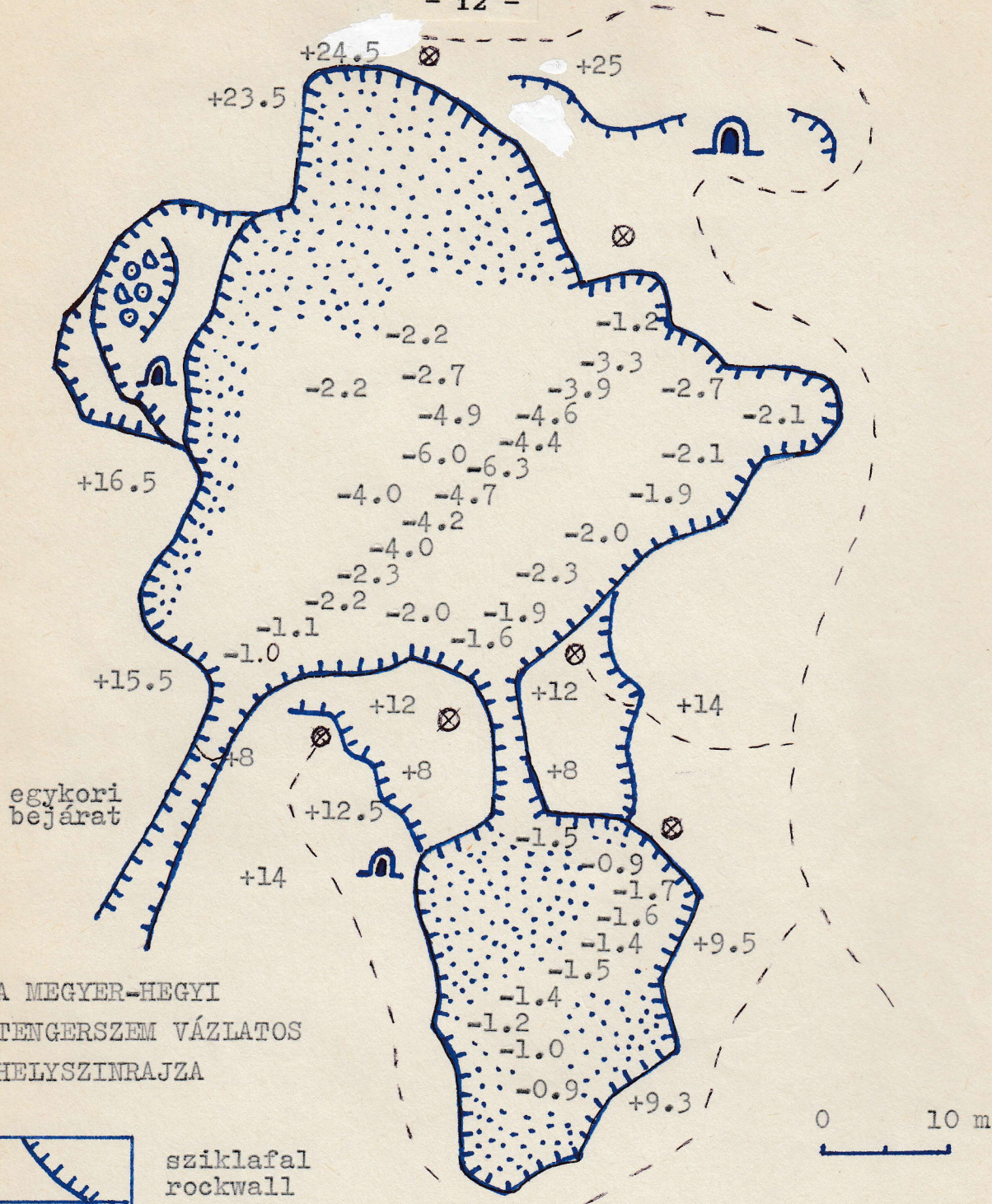
A Megyer- hegy elhelyezkedése

vize -bár nem rossz minőségű-, hemzseg a beledobált fahulladékoktól, sörösüvegektől, műanyag flakkonoktól és egyéb, a felelőtlen természetjárók által otthagytott szeméttől. Az egykori bányaudvar helyén kialakult, két medencéjű tavacska kisebbik medencéjét beledöntött fák csúfítják el, siettetik feltöltődését, teszik tönkre. Gyakorlatilag egy gazdátlan, pusztuló, a " túristák " szemétkerakóhelyévé vált tavat vizsgáltunk meg 1989 júliusában. A tó legnagyobb vízmélysége 6.3 m.

A Megyer- hegyi "tengerszem"

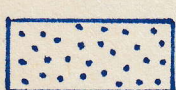
A MEGYER-HEGYI
TENGERSZEM VÁZLATOS
HELYSZINRAJZA

sziklafal
rockwall

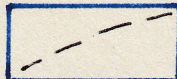
kilátóhely
view point

vizben úszó
fahulladék
waste tree
/thrown in
water/

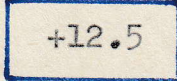
egykori bá-
nyásztyúk
üregei
dwelling ca-
verns for
ancient miners

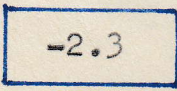
túristaút, ösvény
track for tourists

malomkő reliktumok
millstone relics

+12.5
vízszint feletti te-
repmagasság/m-ben
mért adatok/
height
above lake level
/measured in m/

-2.3
vízmélység /m-ben/
water depth in m

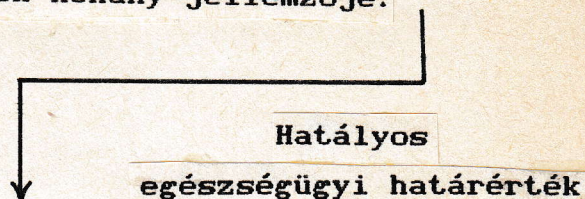
A Megyer- hegyi "tengerszem"

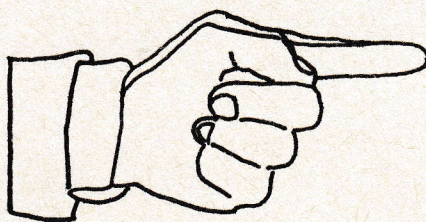

A víz kémiai és biológiai minőségének néhány jellemzője:

Vízben oldott oxigéntartalom	4.849 mg/l	min: 4 mg/l
Nitrit szennyezettség	0.045	max: 0.3 mg/l
Coli bacilusok száma	2 egyed/ml	100/l /alig terhelt
Összes algaszám	0.7916 millió ind/l	max:1 mill.
Kémhatás /pH/	6.8	min:6.5; max:8.5

Bár a víz minősége tűrhetőnek bizonyult /az alga populáció összetétele pl. a tiszta vízben találhatóval mutat kapcsolatot/, a tóban úszó kommunális hulladék, a fa és gallydarabok az elhanyagoltság és a pusztulás látszatát keltik. A vízfelszín az egykori bányaudvar függőleges falai miatt jószerivel megközelíthetetlen /kivéve az egykori bejárat szűk és mély sziklafolyosóját, canyonját/. Ez a tény gyakran inspirálja a felelőtlen, felügyelet nélküli természetjárókat balesetveszélyes vállalkozásokra. /Sziklamászás; kő és szemét vízbe való dobálása./ A " tengerszem" mellett az egykori bányászok riolittufába vájt szálláshelyei, és az egyik félreeső, nehezen megközelíthető szakadéokban található, páfrányokkal és mohával sűrűn benőtt malomkődarabok ipartörténeti érdekességet jelentenek. A tavat övező sziklák tetejéről a hegyaljai szőlők és Patak panorámája élvezhető.

AJÁNLÁS

A Kutya-hegyi tó és a Megyer-hegyi " tengerszem" a Patak környéki táj arculatába azonálisan illeszkedő, szinte tájidegen mikrorégió, amely rendkívüli természeti szépségével, vadregényes mikrokozmoszátával a magányos óceáni pálmasziget, vagy a sivatagi oázis[†] effektusával érhet el kedvező rekreációs hatást. Ezt a helyi idegenforgalmat irányító szerveknek fel kellene ismerniük. Hiába nevezték pl. a sárospataki /végardói/ kempinget ^{††} " Tengerszem-

nek", ha a " tengerszemnek" propagandája nincs, ismertetése nincs, ha az odavezető út—legalábbis a külföldiek számára—megtalálhatatlan, hogy a kemping " balkáni " higiénias helyzetét ne is említsük. /A " tengerszem" szó az európai emberek tudatában ugyanis a tisztasággal asszociálódott. Ha egy külföldit elvisznek a Megyer-hegyi " tengerszemhez", a víz tisztaságának és a kemping mosdóinak az állapotából arra következtet, hogy Magyarországon nem ismerik a szó vonzatát./

Tulajdonképpen örvendetes, hogy az idegenforgalom nem talál rá jobban /feltételrendszere és ösztönzői révén nem is találhat/ a Megyer-hegyi " tengerszemre ". Ha így lenne, még gyorsabban menne tönkre ez a természetvédelmi terület. Az állami természetvédelem ugyanis feltételrendszere és ösztönzői révén képtelen megvédeni. Paradox módon azt kell megállapítani, hogy a " jelenlegi gazdasági helyzetben " a társasági, vagy a magántulajdon lenne képes egyedül megőrizni a Kutya-hegyi és a Megyer-hegyi tavakat, valamint természeti mikrokozmoszátukat a társadalom számára úgy, hogy közben a helyi lakosság, sőt a külföldi idegenforgalom rekreációs, pihenéssel, kikapcsolódással, szórakozással, fürdéssel járó igényeit is kielégíthessék.

A társasági, vagy magántulajdonba, ill. bérletbe kerülő objektumok szerződésében előre meghatározott feltételrendszer biztosíthatná a természeti környezet megóvását, az objektumok látogatható-

[†] Az "óceán" és "sivatag" szavak nem a hegyaljai táj szépségének a lebecsülése, hanem a táj arculatának váratlan és kis területre korlátozódó megváltozásának a hatása, ill. annak érzékeltetése miatt kerültek a hasonlatba.

^{††} Szerencsésebb lett volna a kempinget a mellette lévő végardói hőfürdő után elnevezni.

ságát, reklámozását és hasznosítását. / Gondoljunk csak az Alpok csodálatosan karbantartott, infrastruktúrával ellátott és mégis az érintetlen, vad természetet képviselő vízeséseire, tavacskáira, " valódi " tengerszemeire; vagy a külföldi szállodának eladott, jugoszláv Sveti Stefan szigetre, az Adria " legdrágább gyöngyszemére". /

A sárospataki "tengerszemekkel" kapcsolatos konkrét lehetőségek:

- a terület gépkocsival való megközelítésére alkalmas pormentes út és autóparkoló létesítése
- a terület közművesítése /vezetékes víz és szennyvízelvezető csatorna létesítése/
- az áram- és crossbar /telefon/ hálózatba való kapcsolása
- a területen, annak tájképileg gondosan kiválasztott részén modern motel és étterem építése
- a tavak kitisztítása, fürdésre alkalmassá tétele
- a tavakat övező mostani bozóterdő parkerdővé alakítása, sétautak, kilátóhelyek, pihenőhelyek létesítése tájépítészeti terv alapján
- a terület idegenforgalmi propagandájának a megteremtése.

A fenti beruházások megvalósítása biztosíthatná e két természeti érték /nyugat/ európai szintű fennmaradását, egyszersmind hasznosítását- mely utóbbiból származó jövedelem adókedvezménnyel a karbantartást szolgálhatná.

Ellenkező esetben ezek a bányatavak elpusztulnak / kommunális hulladéktól való megtisztításuk is csak időleges megoldás lehet /. Ilyen jellegű beruházásra természetesen soha sem fog állami tőke rendelkezésre állni; így adódik a társasági, részvénytársasági, magán, vagy éppen a külföldi tőkének való bérbeadás gondolata, természetesen a fentebb említett szerződési feltételek mellett.

Napjainkban a főutak mentén, a nagyvárosok szomszédságában, országszerte épülnek a több 10 millió Ft értékű magánpanziók, autós - motelek, autócsárdák. Látnivaló, hogy a vállalkozó kedv és befektethető magántőke akad még az országban, a külföldi tőkeimportról nem is szólva. Az objektív gazdasági környezetben pusztulásra ítélt természeti szépségek szomszédságába irányított vagy engedett privát beruházások, amellet, hogy a kellemes környezetből

/is/ profitálnának, az illető objektum védelméről — mint sajátjukéról — gondoskodnának, azt az idegenforgalom és a helyi társadalom számára használható állapotba hoznák; ily módon a természeti kincs értékét realizálnák. Nem csak pénzben, hanem annak a rekreációban betöltött szerepével is. /Mennyivel kellemesebb élményben részesülne az a turista, aki pl. a Tengerszemet felkeresve nem a bozótosan átgázolva vethetne pillantást a szeméttel borított vízfelületre, hanem kulturált parkerdőben sétálva meg is fürödhetne a tó tiszta, mély vizében, ebédelhetne a motelban./

A Kutya-hegyi tó a városhoz, a már meglévő infrastruktúrához való közelsége miatt elsőként lenne alkalmas ilyen kísérletre, s sikere vagy sikertelensége befolyásolhatná a Megyer-hegyi " tengerszem " jövőjét is.

Az országban kallódó, pusztuló természeti objektumok vagy akár természetvédelmi területek ilyen hasznosítása nem a nemzeti kincs kiárusítása, hanem annak a megőrzése, értékének realizálása. Gondoljunk csak a Hévízi tóra, vagy akár a Balatonra, vagy a megyébe visszatérve, a Boldogkői várromra, amely turistaszállóvá alakulva menekült meg a végső pusztulástól.

IRODALOM

Gulyás J.- Kántor M. 1933. Sárospatak monográfiája /Magyar városok monográfiája c. sorozat /- Magyar Városok Monográfia Kiadó, Budapest

Kertész P.- Marek I.- Gálos M.- Emszt Gy.- Árpás E. 1986.

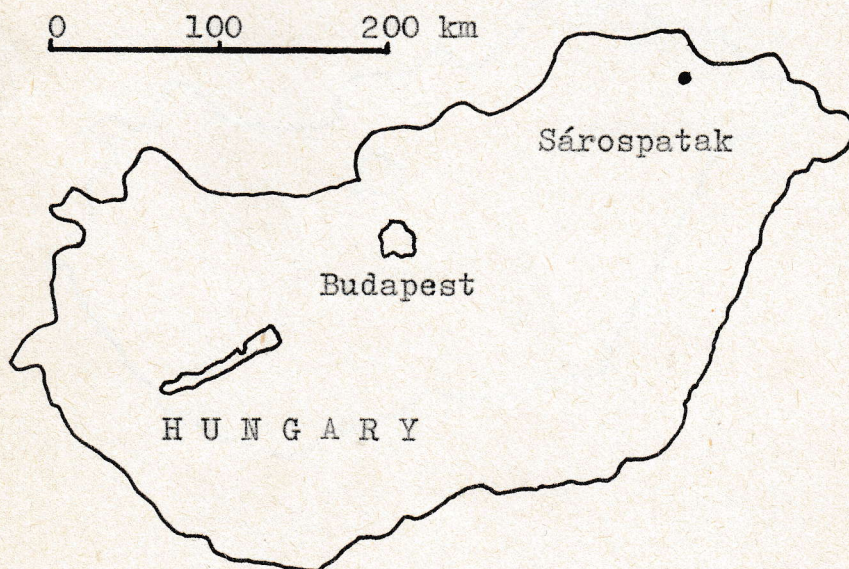
A Sárospataki Szemince-hegyi andezitkutató jelentése-
Budapesti Műszaki Egyetem Ásvány és Földtani tanszéke kézirat 81 p.

Mátyás E. 1985. A Tokaji-hegység alunitja, mint ásványi nyersanyag

=Bányászat V. 118, N. 9. pp 597-605

SUMMARY

In Hungary the future of many natural beauties seems to be decay, forecast from their present state. It is the case of small lakes, developed in the dips of abandoned stone pits. They could be the objects of local, sometimes national or even international tourism, due to their outstanding beauty, granting a peaceful rest for people. Their ownership would have to be changed in order to be so, and to guarantee their natural conservation and protection at the same time. The official nature conservation and protection administration, lacking the needed administrative and financial means, cannot protect them, including the ones being proclaimed to be protected. The fate of mine-lakes, especially those filled by groundwater, is pollution. The two lakelets in the vicinity of the famous, nowadays re-developing historical town, Sárospatak, should be payed more attention to. Their polluted water, being not groundwater, could possibly be pured, and their wild micro-environment, differing so much from the surrounding landscape, lends them a breathtaking beauty. Their conservation and protection and utilization at the same time could presently be solved by letting private or foreign capital develop them into spa motel centres.

A sárospataki "tengerszemek" légifelvételen
/fent: Megyer-hegyi Tengerszem; lent: Kutya-hegyi tó/

